

Nehemia Info

UKRAJINA Vojenská kaplanka

IRÁK Dětské hřiště Maják

ŘECKO Služba jiným národům

ETIOPIE Následoval jsem neviditelnou osobu

Přinášíme změnu
do lidských životů

Obsah

- 3 Etiopie
Proměna

- 4 Ukrajina
Vojenská kaplanka

- 6 Irák
Maják

- 8 Irák
Dědictví získané před sto lety

- 10 Ukrajina
Rostoucí potřeby, stále méně prostředků

- 12 Etiopie
Evangelisté

- 13 Řecko
Služba jiným národům

- 14 Etiopie
Jimma

- 15 Etiopie
Kofele

- 16 Etiopie
Následoval jsem neviditelnou osobu

- 17 Etiopie
Návštěva opravdové Afriky

- 18 Tanzanie
Cestování autobusem

- 19 Misie
Bezpečnostní kurz

Úvodem do nového roku

Milí přátelé,

události posledních let stále více a více nasvědčují tomu, že svět už dávno není v pořádku. A rok 2023 to jen potvrzuje. Kolem nás se dějí věci, nad kterými nám rozum zůstává stát. Události nepředstavitelné a vzdálené se najednou stávají reálnými a dotýkají se našich životů.

Stále s napětím sledujeme situaci na Ukrajině a s nadějí vyhlížíme konec tomuto nesmyslnému běsnění.

Situace v Izraeli nabrala v loňském roce zcela nečekaně šokující směr. Většina civilizovaného světa v ten moment strnula hrůzou. V Etiopii už dlouhá léta zuří občanská válka a konec se zdá být také v nedohlednu. Dále napětí mezi Irákem a Íránem, krize v Afghánistánu, nepokoje v Súdánu. Jistě bychom našli spoustu dalších zemí napříč kontinenty, kde lidé čelí krizi kvůli válce, vysídlení, chudobě, humanitární krizi, epidemii... Dle organizace UNICEF dnes potřebuje humanitární pomoc nejvíce děti od dob 2. světové války. Z mého dlouhodobého pozorování nemám dojem, že nás čekají v tomto ohledu lepší dny, spíše jsem stále víc přesvědčen o opaku.

Tato pesimistická prognóza však skýtá o to větší prostor pro nás. Jsou to přesně ty momenty, kdy můžeme být nositeli praktické pomoci, naděje, pokoje, světla.

Naší touhou v Nehemii je vidět změněné lidské životy i celé národy právě skrze praktickou pomoc a naději, která nám byla dána. Chceme dlouhodobě pomáhat na místech zmítaných beznadějí i válečnou a humanitární krizí. Tam, kde lidé potřebují naši pomoc.

Děkujeme vám všem, kteří jste nám toto v roce 2023 umožnili. Bez vás by naše práce nebyla možná!

Těším se, že i v roce 2024 budeme moci nadále vstupovat právě na taková místa a společně přinášet změnu do lidských životů.

S díky a úctou
Leoš Cášek,
ředitel Nf Nehemia.

Proměna

Mělo to smysl

Miroslava Cášková

Loňská cesta do Etiopie pro mě byla docela výzva. Třídenní migrény vystřídala prudká zvracení a střevní potíže a k tomu hotelový pokoj plný švábů... Stojí to vůbec za to? Misionáři takovým okolnostem běžně čelí. Já jsem se ale po deseti dnech vrátila do své pohodlné postele, takže v mém případě vlastně o nic strašného nešlo. Abych však vyvážila mé zdravotní potíže – na druhou stranu jsme při návštěvě vesnice Senbete po roce opět viděli pozitivní změny, obrovský posun a slyšeli spoustu díky a slov vděčnosti.

Ženy nás už z dálky vítaly radostným a bouřlivým potleskem. Jaká proměna! Z počátku se sem báli jezdit i etiopští pracovníci. Místní lidé totiž modlitebnu třikrát vypálili, zabili staršího sboru a žádní hosté zde vítání nebyli. Protože se však jednalo o jednu z nejchudších oblastí, otevřeli jsme před šesti lety projekt pro 200 žen. Každá dostala dobře urostlou kozu, o kterou se měla náležitě starat. Z předchozích článků víte, že se ukázalo, jak jsou zde ženy neskuptečně aktivní a podnikavé. Vytvořily dvanáct takzvaných podnikatelských skupin a netrvalo dlouho a některé měly v domácnosti pět a více koz. Z prodeje mléka mají zisk, a navíc s postupem času některé ženy vyměnily kozy za osly nebo krávy, koupily si pozemek a začaly pěstovat nebo přeprodat zeleninu, otevřely si obchůdek s rychlým občerstvením nebo přivázejí vodu do vesnice a tu prodávají. Postupně si tak vybavily domácnost nebo si vyměnily starou hliněnou chatrč za zděný dům, ovšem v etiopském stylu. Loni jsme proto poslali peníze na nákup dalších 90 koz pro chudé ženy a navíc 24 oslů a 12 povozů do dvanácti podnikatelských skupin. Radost a vděčnost se tedy ještě znásobila.

Dar otevřel cestu ke zcela uzavřené komunitě.

V současné době celkem vlastní 16 krav a 366 koz, 24 oslů a 12 povozů a pravidelně spoří svým dětem. Jak velká proměna společnosti nastala!

Před rokem přišlo do církve po společném slavnostním přivítání na hřišti z 250 žen jen dvacet. Nyní modlitebna praskala ve švech. Myslím, že nás tam bylo minimálně 250. Přítomen byl i pan starosta, zástupkyně z vládního okrsku a také místní šejk. Během programu došlo i na slavnostní pokrm v podobě pražené ovesné mouky na másle, kterou ženy krmily přítomné hosty přímo lžící do úst. Zapít jste to mohli mlékem a jako dezert malá slaná placička s jakýmsi kořením. Byla jsem vděčná, že místní mají povědomí o slabých evropských žaludcích, a proto jsme se této části nemuseli aktivně účastnit.

Takovou proměnu jsme si ani nepředstavovali. Vesnice ožila, ženy přiložily ruce k dílu a zjistily, že to funguje. Mají práci, mají výplatu a mají naději pro své děti. Německá AVC/Nehemia jim navíc nabídla pomoc se vzděláváním jejich dětí. V této kombinaci funguje projekt dokonale, proto jsme se rozhodli pomalu zvednout kotvy a pomoci stejným způsobem zase jinde, na místě, kde schází život a naděje uprostřed tmy a frustrace. Začneme v malém. Podpoříme práci malé místní církve a padesáti dětem nabídneme vzdělání a jejich rodiny dostanou vždy jednu kozu. Přidáte se? Jedna koza stojí 1700 Kč a podpora dítěte 500 Kč měsíčně. ■

Vojenská kaplanka

Někdo musí platit za pokoj

Přepsala M. Cásková

Něco málo o mně. Vyrůstala jsem v církvi. Manžel je pastorem a spolu máme pět dětí. Založili jsme společně čtyři sbory (z toho po jednom v Brně a v Praze) a mimo jiné zpívám ve chválách. V den invaze jsem předčasně porodila našeho posledního syna. Rakety létaly nad našimi hlavami a já jsem jela autem do porodnice. Asi to bylo ze stresu. Manžel řešil evakuaci žen a dětí a moc času na přemýšlení jsme neměli. Po příjezdu do nemocnice jsem musela jít na sál a hned po operaci nás všechny přesunuli do sklepa. Po porodu jsem necítila nohy, a navíc nastaly pooperační komplikace. Ale díky Bohu jsme oba naživu a zdraví, a to je hlavní.

Spousta lidí se rozhodla zemi opustit, my jsme ale věděli, že zůstaneme a pomůžeme. Tehdy nám i celý svět začal posílat pomoc.

Z celého srdce vám děkuji za to, že za námi stojíte a podpíráte nás. Vím, že nás mnozí ani neznáte osobně, ale my vaši pomoc vnímáme velmi zřetelně. Jsem vděčná, že se jen neptáte, ale reagujete svými činy, a hned ze začátku jste našli cestu, jak nám pomoci.

Dříve jsem si naivně myslela, že pokoj, ve kterém žijeme, máme zadarmo. Teď už ale vím, že za ten pokoj musíme

Válka na Ukrajině z pohledu vojenské kaplanky.

mnohdy zaplatit velmi vysokou cenu. Už jako dítě si pamatuji, že se u nás v církvi vybízelo, abychom o tento pokoj usilovali a modlili se za něj. Není zadarmo, nespadne nám do klína jen tak. Proto jsem vděčná za každého, kdo za tento pokoj v modlitbách skutečně bojuje! Obzvláště v dnešní době.

Kdybychom za pokoj a mír nebojovali, stálo by nás to všechno. Je to otázka života a smrti. Takový příklad boje a zároveň pekla na zemi je třeba Bachmut. V takovémto boji však musíme být aktivní. Jinak nás zlo pohltí. A stejné principy fungují i vůči hříchu a veškerému duchovnímu zlu. Pokud nebudeme bojovat, zlo nás pohltí. Pokud nebudeme brát vážně Bibli a Boží Slovo i my, dřív nebo později duchovně zemřeme.

Když se rozhodneme bojovat, nepůjde to z pohodlí našeho gauče a nezládneme to ani z vlastních sil. Potřebujeme Jeho sílu. Někdo musí být ochoten za cenu pokoje zaplatit. Díky za každého z vás, kdo za námi takto stojí a bojuje s námi duchovními zbraněmi.

Rozhodla jsem se, že budu s rodinou aktivní, a tak jsem se stala vojenskou kaplankou, abychom spolu s ostatními přinášli naději a duchovní podporu všem vojákům i civilistům.

V těchto dnech je obrovská potřeba vojenských kaplanů.

Je to nová služba a vznikla u nás před rokem. Placených kaplanů je však velmi málo. Zbytek jsou školení dobrovolníci, kteří to dělají z lásky k Bohu a k lidem. A mezi ně patřím i já. Takoví jdou tam, kam ani certifikovaní kaplani nejdou. Nejsme vojáci ani psychologové ani psychiatři. Nejsme ani medicí, ale musíme mít alespoň základní znalosti. Jsme tedy vojenští pastoři, kteří stojí mezi vojáky a jejich fyzickou i duchovní smrtí. Fyzickou smrtí, protože mnozí chtějí spáchat sebevraždu. Léčíme rány, které jsou nezvratné. Pouze Bůh je může zázračně uzdravit.

S kaplanským týmem se pohybujeme převážně v blízkosti přední linie. Často jezdíme spolu s mediky. Dáváme všanc své životy, ale víme, že to má smysl. Kaplanů je však na Ukrajině zoufale málo! Obzvláště žen je na těchto pozicích jen hrstka. Na sedmdesát tisíc žen jsou pouze tři kaplanky. Potřebujeme další dobrovolníky! A tak Bůh povolal mě.

Jako kaplani se snažíme přiblížit a sdílet naději v Kristu, ale fyzické zbraně nemáme. Zato máme mnohem silnější zbraň duchovní. Ale protože žijeme ve fyzickém světě, jsou s námi jiní, kteří stojí na stráž, a ti opravdovou zbraň mají.

Během naší služby Bůh jedná. Vojáci odevzdávají své životy Bohu. Jeden náš přítel musel také narukovat do války. Jen zázrakem s těžkými popáleninami přežil. Pak se ale psychicky zhroutil. Začal pít, kouřit a dělal další zlé věci. Tehdy jsme se opět uprostřed bojů potkali. „Když jsem tě uviděl, spatřil jsem záblesk naděje,“ řekl mi později. Poté mi vylil celé své srdce, jaké hrůzy jako člen speciálních jednotek zažil, co viděl, a celou dobu se třásl a plakal. Pak však odevzdal svůj život Kristu. Přišel pokoj a nová naděje. A takových podobných příběhů máme spousty. Bůh i v tak těžkých pekelných podmínkách mocně jedná. Takže když se modlíte za Ukrajinu (nebo i jiné země), vězte, že se dějí nadpřirozené věci! Vaše modlitby mají velkou moc! Prosím, nevzdávejte to a v modlitbách nepřestávejte! Nejenom za Ukrajinu, ale i za Izrael a další země.

Prosím, modlete se i za nás, za kaplany. Potřebujeme vaše krytí. Protože i my umíráme a mnohdy jsme fyzicky i psychicky zcela vyčerpaní. V našem týmu jsme už tři kaplany

ztratili. Další byli zraněni a někteří už nemají sílu a nechtějí v práci pokračovat. Zakoušejí prázdnotu, protože služba v takovémto rozměru vás zcela vysaje. Máte pocit, že nevíte nic. Hrůzy, které vidíte i slyšíte, nemůžete dostat z hlavy, pořád se vám vracejí vzpomínky, věty, obrazy. Proto potřebujeme neustálou obnovu a Boží sílu. Jinak nás deprese pohltí.

Před válkou jsem neměla vůbec ponětí o tom, jak jsou na tom jiné země. Například že se v Barmě válčí už 75 let. Nevšímal jsem si toho, zajímal mě pouze můj pokoj a soustředila jsem se na zpívání ve sboru. Ani mě nenapadlo, že lidé na jiném místě právě platí obrovskou cenu za pokoj. Ale věřím, že nás Bůh probouzí a mobilizuje, abychom povstali a byli připraveni pomoci.

Je to pro nás pocta, že můžeme být Bohem použitelní. Bůh chce, abychom k němu volali v dobrých i zlých časech, a On jako řeka života neustále zavlažuje naše srdce. Jsem vděčná, že ON je centrum pokoje.

Už v Izajáši, stovky let před Ježíšovým příchodem, čteme, že Bůh pošle Syna, který vybojuje a zaplatí cenu za ten největší pokoj. A to taky Kristus udělal. Zaplatil také za pokoj v našich rodinách, manželstvích, vztazích, za pokoj v našich myslích i srdcích. Proto nesmíme kontakt s Kristem nikdy přerušit. On je zdrojem pokoje. Ježíš byl ochoten vstoupit až do pekel, tedy i do prázdnoty manželství nebo do duchovní samoty a vytáhnout každého ven!

Vaše modlitby mají velkou moc. Prosím, nevzdávejte to a nepřestávejte!

Někdy si neuvědomujeme, že se přímo před námi odehrává duchovní bitva. Sice nad sebou nevidíme léta rakety, ale přesto duchovně pomalu umíráme. Bezmocní, protože jsme do svých životů Krista velice dlouho nepozvali, dokonce jsme dlouho nepozvedli duchovní zbraň, meč, jímž je Boží slovo, a zapomněli jsme, jak jej použít. V takovou chvíli je na čase opět povstat, protože Bůh je připraven za nás znovu bojovat. Je to ten nejlepší generál a bojovník, který povede naše bitvy.

Prosím, přijměte naši hlubokou vděčnost, že jste se nenechali unavit a vytrvale za námi stojíte. Prosím, přijměte pozdravy kaplanů z mého týmu. Děkuji, že také odpouštíte Ukrajincům, protože ani my se někdy nechováme hezky. Díky, že se modlíte, protože vaše modlitba je důležitá. Společně věříme ve vítězství! ■

Protože "Amerikánka" slouží jako kaplanka dobrovolně a uživit tak velkou rodinu není za těchto podmínek jednoduché, rozhodli jsme se ji za Nehemii finančně podpořit měsíční částkou 500 Euro. Kdybyste měli touhu se k této pomoci přidat, budeme vděční. Číslo účtu je 1057340/2060, v. s. 1009. Do poznámky napište "Amerikánka". ■

Slavnostní otevření
nového hřiště pro
děti v uprchlickém
táboře.

Maják

Naděje pro děti z uprchlického tábora v Iráku

Benjamin Wojnar

Centrum naděje pro jezidské sirotky bylo založeno v roce 2018 s hlubokým posláním: poskytnout bezpečné, poutavé a vzdělávací centrum pro děti z tábora Baadre.

V tomto táboře se nachází 3000 stanů, v nichž žijí jezidské rodiny. Před založením centra si děti mohly hrát pouze na ulicích uprostřed stanů. Nebyl tady jediný park, vyhrazený prostor pro děti ani škola, ve kterých by získávaly důležité životní hodnoty.

Jezidové byli v důsledku genocidní války tzv. Islámského státu vyhnáni ze své domoviny a stále se kvůli pokračujícím bojům nemůžou vrátit. Již téměř deset let žijí v provizorních podmínkách. Žel je to ale dlouhá doba, vyrůstá zde celá nová generace mladých, kteří zažili pouze život v uprchlickém táboře, bídu a nouzi, beznaději a frustraci. Dokonce i velké vládní organizace opustily tábor, a tak jsou tito lidé ve velmi svízelné situaci.

V našich srdcích se začal utvářet sen, které vyústily v modlitby za centrum, kde by děti mohly trávit volný čas a zároveň se vzdělávat. Touha pomoci dětem, které si prošly

peklem Islámského státu, kde jsou všechny dobré a hezké věci zakázané, jako třeba hudba, sport, výuka předmětů (např. matematika, jazyky) - a to hlavně pro dívky. Právě tyto možnosti jsme chtěli dětem nabídnout. S nesmírnou vděčností musím říci, že naše modlitby byly vyslyšeny. Získali jsme na to finanční podporu. V roce 2018 bylo centrum nejprve otevřené pouze pro sirotky, ale již více než tři roky je dostupné pro všechny děti.

S tím však přišla potřeba centrum významně rozšířit

a taky opravit. (Například kvůli špatné elektroinstalaci vznikl u naší kuchyně požár.) Provázel nás při tom a povzbuzoval také verš z Izajáše 54, abychom rozšířili své obzory. Modlili jsme se tedy za větší prostory a naše modlitby byly opět vyslyšeny. Na začátku jsme využívali pět unimo buněk. Nově jsme přistavěli zděné prostory – dvě velké třídy, které jsme dobře vybavili. Vytvořili jsme venkovní hřiště a také multifunkční sportovní hřiště. Tady v Iráku je slunce extrémně silné, a tak jsem rád, že hřiště je i s přístřeškem.

Díky tomu můžeme pozitivně formovat životy dětí a rozvíjet jejich jedinečné talenty.

Z nově postaveného hřiště mám radost, kterou ještě znásobil příjezd bratra z argentinské církve. Je totiž připraven být pro děti a mládež tím nejlepším fotbalovým koučem.

Děti jsou nadšené a nechtějí odejít. Přicházejí za námi i jejich rodiče, líbí se jim tady. Děti jsou neuvěřitelně šťastné a vděčné. Na naši otázku, jak se jim tu líbí, odpověděly: „Připadá nám to jako splněný sen.“ Naše centrum nazývají „palác“, protože v porovnání s jejich stany jsou tyto nové

**Připadá
nám to
jako
splněný
sen!**

IRÁK

zděné místnosti v ostrém kontrastu. Mnohé děti v táborech nikdy nežily v ničím jiném než ve stanech a jejich školní výuka probíhá v unimo buňkách. Naše centrum tedy přineslo pozoruhodnou změnu.

Aktivity a úspěchy dětského centra

Počet dětí v naší péči se zvýšil z 200 na 330, takže jsme je museli rozdělit do dvou skupin. Nyní máme sedm tříd, v každé je asi 20-25 dětí.

V průběhu roku absolvovali naši obětivi učitelé školení zaměřené na rozvoj dětí, výchovu a práci s dětmi různého věku, na disciplínu a na děti s ADHD.

Děti zapojujeme do rozmanitých činností a poskytujeme jim speciální péči a podporu. Naši učitelé využívají jedinečný vzdělávací program, který zahrnuje např. Montessori projekty, počítačové učení, učební plán Semínko, biblické příběhy, sport, fotbal, umění, ruční práce, výuku angličtiny a arabštiny.

Kromě akademických a kreativních činností klademe důraz na jejich prospěch a růst. To zahrnuje i výživnou stravu, výuku v oblasti hygieny a péče o sebe sama, stejně jako lekce o porozumění a zvládání emocí a myšlenek, podporu sebevyjádření a podporu výchovy dětí.

V případě nemoci zajišťujeme dětem náležitou lékařskou péči, zejména v případech, kdy jim ji rodina nemůže poskytnout. Považujeme za svou povinnost sledovat psychický a sociální vývoj každého dítěte a úzce spolupracujeme s jeho rodinou, aby obě strany zvládaly i náročné podmínky, kterým čelí.

Jeziďské děti v táborech postrádají mnoho forem zábavy, a proto máme velkou radost, že jim můžeme dát i sportovní oblečení a obuv na fotbal, fotbalové míče a různé venkovní hry. Dívkám také nabízíme korálky, aby se mohly věnovat rukodělným činnostem, vytváření doplňků a vlněných řemesel. Jejich láska k hudbě a tanci je zřejmá. Jejich citové potřeby jsou ale nenaplněné. Ochotně tedy poskytujeme individuální péči a pozornost, protože nedostatek lásky a přijetí ze strany rodinných příslušníků jim způsobuje prázdnotu a osamělost.

Uvědomuji si, jak je každé dítě výjimečné, a to mě těší. Před pár lety jsme začali slavit i jejich narozeniny a mnohé z nich je slavily poprvé. Je krásné vidět oslavence stojícího vedle dortu a ostatní děti, které mu zpívají narozeninovou píseň. Děkujeme za vaše modlitby a podporu. Kéž můžeme dále sloužit dětem, rodičům a celé komunitě. Mám ještě mnoho dalších povzbudivých věcí, ale o to se rád podělím, až když se uvidíme osobně.

Realizace

Garantem projektu je místní partnerský sbor AoG Erbil Irák. Učitelé jsou pracovníci a dobrovolníci z místního sboru. Realizace projektu hřiště, fotbalového hřiště s přístřeškem, nové třídy s plným vybavením, nová kuchyňka a celková revitalizace centra stála 2.180.000 Kč. Nehemia přispěla 585.690 Kč, dalším partnerem byla organizace Shelter Now Int. ■

Radostný křik

uprostřed uprchlického tábora

Hanka Wojnar

Už když jsme se blížili k dětskému centru, byl i přes zavřená okýnka autobusu slyšet radostný křik a smích dětí.

Ano, moc jsem se těšila na den, kdy bude dokončeno venkovní dětské hřiště, fotbalové hřiště a další nové prostory pro Jeziďské děti v kempu Baadre. Aby si děti konečně měly kde hrát, radovat se, učit se nebo si zahrát fotbal na krásném fotbalovém hřišti a ne jen na ušlapané hlině bez jakéhokoliv přístřešku (jak na slunci v létě, tak na dešti v zimě).

Naše čtyři děti i děti bydlící ve stanech se na tuto radostnou událost moc těšily. Jeli jsme autobusem s celým naším týmem a pár lidmi ze sboru, abychom se na tuto jedinečnou událost mohli podívat a poržili ji společně.

Bylo skvělé vidět nepopsatelnou radost a nekončící nadšení dětí a být toho součástí. Ten den jich tam bylo asi 500. Naše děti tam mohly společně se všemi dovádět, houpat se, nekonečně dlouho se klouzat, běhat a radovat se.

Hluboce se mě dotýká skutečnost, že všechny místní děti, které jsou stejně staré jako naše, neznají nic jiného než život v táborech a ve stanu. Náš nejstarší syn má 9 let, a přesně před devíti lety museli Jeziďové opustit své domovy a utíkat pryč. Nemají nic. Bylo radostné stát u klouzaček, držet našeho nejmladšího ročního syna a užívat si krásný pohled na rozzářené úsměvy dětí, tlačící se v řadě a čekající v dlouhé frontě na další sklouznutí. Nebo když jsme s našimi dětmi stáli na kraji nového fotbalového hřiště a sledovali jsme ostatní, jak se zapálením a nasazením hrají fotbal a jak druzí s upřímnou radostí fandí. I mne naplnila velká radost, že jsme jim mohli takto pomoci. ■

Dědictví získané před sto lety

Benjamin Wojnar

Připomínáme si 100 let od příchodu misionáře Rogera Cumberlanda, který přišel k evangeliem nezasaženému národu – k národu Kurdů. Začal se v severním Iráku učit kurdsky a misijně těmto lidem sloužit. Překlad Bible do kurdstiny (kurmanji) byl dokončen, a tak misionář Roger prodával Bibli zájemcům, dostával však různé vyhrůžky ze strany muslimů. Následně jej v roce 1938 navštívili dva muži, kteří zdánlivě projevili o Bibli zájem. Mluvili spolu asi hodinu a Roger jim pak na jejich prosbu dal Bibli. Tito Kurdové Cumberlanda a jeho pomocníka zastřelili.

Ještě nějakou dobu předtím vyzvali rozeznání muslimští Kurdové všechny, kdo si koupili Bibli nebo nějaký materiál od amerického misionáře, ať tyto knihy přinesou na náměstí, kde byly před očima Cumberlanda spáleny.

Můj nejbližší spolupracovník si pamatuje situaci, která se udála před 26 lety. Tehdy Kurdové – muslimové napadli křesťanské knihkupectví v Erbilu a pracovníka obchůdku zabili. Tato náboženská vražda způsobila ve světě mobilizaci křesťanů a překvapivě přinesla pro evangelikály v Kurdistanu náboženskou svobodu. Vláda Kurdistanu deklarovala svobodu pro všechna vyznání a často ji znovu veřejně připomíná i navzdory nepokojům ve všech sousedních zemích.

Mnohdy se říká, že krev mučedníků je semenem růstu církve. Navzdory těmto mučedníkům ale dnes mezi Kurdy neexistuje viditelná církev. Zdánlivě.

Z historie
kurdského národa.

Mohamed - hledající Kurd

Mohamed má dlouhé a fascinující svědectví, jak se mu dal Ježíš poznat a jak se stal křesťanem. Mohamed je z víc jak milionového města Suleymania z iráckého Kurdistanu. Mohamed mi vypráví: „Nikdy jsem neslyšel o žádném jiném Kurdovi, nebo že by v Suleymanii existoval nějaký kostel, do kterého bych mohl chodit. Cítil jsem se tak opuštěný, bez církve a společenství víry. Dokonce jsem zajel do Turecka do tamní (tradiční) církve – ale byl jsem vykázaný, jelikož mám v občanském průkazu, že jsem muslim.“

Modlil jsem se a najednou na sociální síti uviděl pozvánku do křesťanského společenství, které bylo v mém městě. Zprvu jsem si myslel, že jde o nějaký trik muslimských radikálů, že mě pak chytí a budou trestat. Opravdu jsem si myslel, že to je nástroj, jak chytit lidi, kteří opustili islám. Nemohl jsem tomu uvěřit, ale opravdu jsem našel sbor, do kterého nyní patřím.“

Pastor Azad (jméno je změněno) a jeho tým začali sdílet víru prostřednictvím sociálních médií. Mnoho lidí je kontaktuje právě skrz sociální síť a jsou udivení, že takový sbor existuje. Tito lidé, stejně jako bratr Mohamed z našeho svědectví, jsou překvapení, že je Bible přeložena dokonce do jejich kurdského jazyka.

Možná jste překvapeni, protože jste slyšeli, že je v Iráku silná komunita křesťanů. Ano, ale jedná se o lidi jiného

národa – Asyřany, kteří mají jiný jazyk, bydlí většinou v křesťanských městech a mnoho z nich kurdsky mluví neumí a ani nechce. Stačí jim aramejščina a arabština. Kurd Mohamed mi zase řekl, že arabsky nemluví a ani nechce, protože je to jazyk jejich utiskovatelů. Navíc jak náš bratr říká, Asyřané Kurdům do kostela vstoupit nedovolí. Mají totiž strach z pronásledování.

Knižní veletrh

O to větším překvapením je, když tito lidé přijdou na největší knižní veletrh v oblasti. Mezi stovkami stánků najdou najednou stánek pastora Azada a jeho týmu. Nabízejí Bible v kurdštině, apologetické knihy odpovídající na otázky ohledně křesťanství, knihy svědectví o Boží moci atp. Kurdové si kupují stovky knih, které si odnášejí domů. Znamená to ale i mnoho rozhovorů a kontaktů. Toto společenství potřebuje naše přímlybné modlitby. Je nádherné, že i když je církev v Kurdistanu zdánlivě neviditelná, existují společenství jako právě společenství pastora Azada. Se svým týmem dobrovolníků společně online diskutují s hledajícími lidmi. Jiní ke zvěstování dobré noviny směle využívají možnost například kulturních svátků nebo již zmíněného veletrhu.

Podpora

Pamatuji si, jak můj otec Bohuslav Wojnar přijel v roce 2008 z konference Elam, na které prožil touhu sloužit Kurdům – národu, který je evangeliem nezasažený. Měl pak možnost vyučovat věřící, kteří se připravovali na službu. Od té doby se mnoho změnilo. Máme v této zemi mnoho

kontaktů a partnerství, a jako rodina jsme byli z těšínského sboru vysláni, abychom zde byli svědky Božího působení.

Mluvil jsem s několika velmi zkušenými misionáři, kteří již na Blízkém východě slouží desítky let. Prosili mě, abychom za lidmi jako je Azad pevně stáli. Byl jsem velmi vděčný, že jsme mohli například sponzorovat jejich aktivity na onom veletrhu knih. Finančně jsme přispěli na nákup knih a na další výdaje spojené s tímto veletrhem. Taky jsem vděčný za příležitost vést a koordinovat školu služby pro vedoucí pracovníky Azadova sboru. Na této škole služby právě nedávno pastor Bohuslav vyučoval. Viděli jsme jasnou potřebu se za tento rostoucí sbor, který má nyní 100 lidí, jednoznačně postavit v modlitbách a podpořit jej. Finančně pomáhat projektům, jako je škola služby, knižní veletrhy a další podobné akce, je skvělé. Navíc má tento sbor před sebou obrovskou výzvu, na kterou sám nestačí. Tady v Kurdistanu nepřichází pronásledování ze strany státu, ale ze strany rodiny a komunity. Podařilo se nám získat platnou registraci církve, díky které se můžou oficiálně scházet a pořádat různé aktivity. Na druhou stranu mají velký problém získat nějaký podnájem, jelikož majitel nemovitosti by čelil nátlaku komunity. Proto jako sbor vnímají, že je čas koupit nějaký rodinný dům, který by předělali na centrum služby a modlitebnu.

Věřím, že mučedníci pro evangelium Cumberland a Mansour by byli šokováni příležitostmi, které dneska máme. Příkladem je možnost mít v těchto končinách i vlastní církevní budovu! ■

Pokud chcete podpořit službu Kurdům, použijte v. s. 10026. Pokud se chcete modlit a mít více informací, kontaktujte kancelář Nehemie. ■

Naše listopadová
cesta na Ukrajinu.

Ukrajina Rostoucí potřeby, stále méně prostředků

Jiří Hanák

Nehemia dlouhodobě pomáhá po celé Ukrajině. Tentokrát naši pracovníci navštívili projekty v Chersonské a Dněpropetrovské oblasti.

Davydiv Brid - hrůzy války v přímém přenosu. Okolo dodávky naplněné balíčky s humanitární pomocí se tlačí desítky obyvatel, kteří je s vděčností přijímají. Pastor Konstantin Melnik zapáleně mluví o Boží lásce a odpuštění. Prosí, aby lidé nedávali prostor hořkosti, reptání a žádnému zlu, které má moc ničit naše životy, ale obraceli se s důvěrou a vděčností k Bohu. Vzpomíná na svého synovce, jenž padl při obraně vlasti, a projevuje pochopení pro všechno trápení, kterým procházejí. Každý z jeho posluchačů má za sebou těžký příběh. Někteří zde prožili celou okupaci a týdny se ukrývali ve sklepech, když se přes ně přeháněla fronta. Jiní se stali uprchlíky a nyní se vrátili, aby znovu vybudovali své pobožené domovy. Ve společné modlitbě teď sklánějí hlavy před Bohem. Hledají sílu a útěchu.

Bilohirka - obnova naprosto zničené vesnice. Se starostou pak projíždíme nedalekou Bilohirkou, kde probíhaly velké boje, když ukrajinská armáda překračovala klikatící se říčku Inhulec. Vesnice je prakticky srovnaná se zemí. Ani jedna stavba nezůstala ušetřena. Všude číhají nastražené miny. Přesto se z devadesáti obyvatel už více než 20 vrátilo zpátky, aby obnovili svá hospodářství. Jejich nezlomná vůle je obdivuhodná. V minulých měsících přišli o vše, co budovali celý život a začínají úplně znovu. Okolí Davydiva Bridu projíždějí traktory přestavěné na provizorní odminovávací zařízení. Místní farmáři svépomocí zbavují min tisíce hektarů svých polí. Podírají stěny zničených domů, zakrývají díry ve střeších. Žádné obtíže je nemožnou zastavit. Únava a zklamání jsou však na nich velmi znát. „Taková požehnaná

země to byla,“ utrousí starosta s bolestí do ticha, které při obhlídce vesnice panuje. „...a zase bude,“ snažíme se ho povzbudit. Jeho pohled vypoví za tisíc slov. Je to muž v letech a tuší, že se nového období požehnaní jen stěží dožije.

Burácející Cherson - nikdy neustávající burácení a výbuchy.

To je město Cherson ležící přímo na frontové linii. Přesto zde žijí tisíce lidí. V neprůstředných vestách a přilbách se chystáme do obzvláště nebezpečné části města, která je ostřelovaná velmi často. Po zničení Kachovské přehrady zde na některých místech byly domy zatopeny do nepředstavitelné sedmimetrové výše. Přesto zde i nadále žije několik desítek lidí, kterým vezeme tolik potřebnou pomoc. Na kontrolním stanovišti nás však nekompromisní voják vrací zpět. Podle čerstvého nařízení v daném místě nesmějí sloužit zahraniční dobrovolníci. Riziko mezinárodního skandálu je prý příliš vysoké. Naši ukrajinští přátelé se tam tedy vypravují bez nás. Jako by jejich životy a bezpečí byly méně důležité. Dva dny po našem odjezdu jsou právě tam dva z dobrovolníků těžce zranění a jeden další lehce. Jednoho z nich od jisté smrti zachránila neprůstředná vesta. Jen hodinu po našem odjezdu z města dopadá dělostřelecký granát nedaleko místa, kde jsme nocovali. Dva lidé zemřeli a jejich rodinný dům byl zničen. Důležitou zastávkou byla dodávka lékařského materiálu do zdejší nemocnice. Ta funguje ve velmi omezeném rozsahu. Personálu je málo. Mnohá oddělení jsou úplně zrušená. Není tu například žádný zubař. Rodit se jezdí až do Mykolajiva. Zdravotníci, kteří zde zbyli, pracují velmi těžce. Zvykli si i na to, že je nemocnice pravidelně cílem útoků.

Zničené Posad - Pokrovske. Vesnice byla delší dobu místem těžkých bojů. Vcházíme do jednoho z domů, který se místní snaží obnovit.

Do nosu nás udeří nesnesitelný zápach. Manželé Andrej a Alexandra nám vysvětlují, že po osvobození našli v obýváku dvanáct mrtvých prasat na jedné hromadě. První patro je pro změnu cítit myšinou. Přemnožení hlodavci jsou nejen zde obrovským problémem. Tím dalším je nedostatek pitné vody. Přivezli jsme proto další velkou nádrž na vodu. Lidé si ji odtud vodu odnášejí do širokého okolí. Kromě balíčků

Zvykli si, že je nemocnice pravidelně cílem útoků.

UKRAJINA

s humanitární pomocí předáváme i toužebně očekávanou krabici s elektrickým nářadím, která vykouzlí na zasmušilé Andrejově tváři úsměv. Ukazuje nám svůj traktor, který dostal přímý zásah a shořel na popel. Trochu ho podezírám, že jeho ztrátu oplakal více než svůj zničený dům.

Čornobajvka - vesnice, která se stala příslovím. Tato vesnice, ležící jen pár kilometrů od Chersonu, se stala známou především kvůli bojům o zdejší letiště. Více než dvacetkrát se ho Rusové snažili stále stejným způsobem obsadit, aby byl jejich útok znovu a znovu s velkými ztrátami odražen. „Je to jako u Čornobajevky,“ říkají Ukrajinci, když popisují umí- něné jednání, které neneso žádné výsledky. Setkali jsme se s představiteli místní radnice a žasli nad jejich příběhy. Naši ukrajinští přátelé zde organizují nádhernou vánoční akci. Děti kreslí obrázky, na které píší, co by si přály na Vánoce. Křesťané v západní části Ukrajiny jim jejich přání plní a po kaplanských týmech jim posílají dárky.

Apostolovo - církev je zdrojem živé vody. S pastorem Pavlem Golubem a církví v Apostolovu nás poji dlouholeté vztahy. Město se po dlouhé měsíce nacházelo jen pár kilometrů od fronty. Naši přátelé zde neúnavně slouží a získávají tím veliký respekt. Po zničení Kachovské přehrady je zde největším problémem nedostatek pitné vody. Pomohli jsme proto vybudovat vrt na vodu spolu s čističkou. Pro vodu si teď k modlitebně chodí nejen obyvatelé města, ale církev ji distribuuje i do okolních vesnic. Kromě vody je zde k dostání také humanitární pomoc.

Kryvyj Rih - služba uprchlíkům. Stojíme u paneláku, který zničila ruská raketa. V minulých letech jsme v něm často přespávali. Ačkoliv se město nachází asi 70 km od frontové linie, vzdušný poplach je zde na denním pořádku. O bezprostředním nebezpečí se přesvědčíme na vlastní oči, když přímo před naším autem proletí ruská raketa X-59, kterou - jak jsme se později dozvěděli - nakonec zlikvidovala protivzdušná obrana. Město se díky své poloze stalo útočištěm mnoha uprchlíků z jižní i východní Ukrajiny, jimž místní církev neúnavně slouží. Kromě praktické pomoci nacházejí i věčnou záchranu. To je případ mladého muže

se Severodoněcka, který se připojil k církvi a teď se sám aktivně podílí na službě potřebným.

Podpora kaplanské služby. Popsat v několika řádcích, jak důležitá je tato služba, je nemožné. Sami vojáci v nadsázce říkají, že v zákopech nejsou ateisté, a vyhlížejí jejich příjezd.

Kaplan o vojáky pečují v praktických záležitostech a projevují jim Boží lásku. Doslova naplňují slova apoštola Pavla, že spolu s evangeliem jim odevzdávají i svou duši, protože jsou jim velmi drazí (1Tes 2:8). Vojáci to cítí, soustředěně naslouchají jejich slovům a žádný z nich neodmítá modlitbu. Navštívili jsme některá bojová stanoviště a viděli kaplany při práci. Je těžké vypovědět, jaká atmosféra při těchto krátkých setkáních s Bohem panuje. Za možnost takto zvěstovat Ježíše platí kaplaní velkou cenu. S úzkostí sledujeme zprávy, které ohlašují jejich ztráty. Právě tento týden jeden z těchto hrdinů víry, otec od rodiny, padl nedaleko Bachmutu.

Rostoucí potřeby, stále méně prostředků. Po vypuknutí války na Ukrajině jsme díky vašim darům shromáždili milióny korun, díky kterým jsme mohli reagovat na nejednu naléhavou situaci a podpořit ukrajinskou církev ve službě potřebným. Dnes, po téměř dvou letech, se potřeby nemění. V určitém smyslu spíše narůstají. Na našich účtech však nyní zbývá posledních pár desítek tisíc korun. Potřeby již tedy nejsme schopni pokrývat v tak velkém rozsahu, ale stále věříme, že je v České republice mnoho lidí, kterým osud této země není lhostejný. Modlete se prosím spolu s námi za Ukrajinu. ■

Ukrajinu můžete nadále podporovat prostřednictvím č. ú. 1057340/2060, v. s. 1009. ■

Evangelisté

Bůh přitahuje lidi k sobě

Co Bůh dělá v Etiopii.

Miroslava Cášková

Při poslední návštěvě Etiopie jsme opět mohli být účastní slavnostního křtu nově obrácených. V naší přítomnosti se křtilo 20 lidí (dalších 20 se mělo křtít v nejbližších dnech). Tomu předcházelo bouřlivé kázání Božího slova a společná Večeře Páně. Kéž by se i v České republice obraceli lidé v takovém množství. Bůh zde poměrně často zázračně zjevuje svou moc. Mohli jsme slyšet jejich svědectví. Zde přiřkládám alespoň dvě z nich.

1. Mám šest dětí. Jednoho dne se v mém domě objevil had a napadl mě. Obtočil mě a v tu chvíli jsem nevěděla, co mám dělat. Nejprve jsem se modlila k Alláhovi, ale nic se nedělo. Pak jsem si vzpomněla na křesťany v mém okolí, kteří mi řekli o Kristu. Modlila jsem se k Ježíši: „Jestli skutečně existuješ, pomoz mi a uvěřím ti.“ A had se zničeho nic odplazil pryč.

Vydala jsem tedy život Kristu, ale má rodina se mě zřekla a začala mě nenávidět. Navíc jsem poté vážně onemocněla, ale nikdo z rodiny mi nechtěl pomoci. Tak jsem se opět obrátila na pomoc k Ježíši. Tehdy mě má sousedka pozvala do církve, aby se za mě modlili. Bála jsem se ale, že mě jako muslimku nepřijmou. Domů mi přinesli vodu, za kterou se předtím v církvi modlili, a když jsem ji vypila, byla jsem uzdravená! Ale celá má rodina mě opustila. Neměla jsem žádné peníze. Potřebovala jsem někde bydlet. Neměla jsem na nájem. Tak jsem se modlila: „Bože, Ty mi můžeš pomoci, Ty můžeš zaplatit můj nájem.“ Krátce na to mi jeden z evangelistů zavolal, že by se rád se mnou setkal, řekl mi něco více o Ježíši a připravil mě ke křtu. Nic jsem mu o svých problémech neřekla. Na závěr mi řekl: „Cítím, že potřebuješ peníze, tady máš 500 birrů (220 Kč) na nájem.“ Byla jsem v šoku. Bůh opět odpověděl na mou modlitbu. Tehdy jsem pochopila, že mám nového Otce, který se o mne vždy postará. Dokonce i tento týden se mě Bůh dotkl. Ještě předevčírem jsem byla nemocná, navíc jsem trpěla nespavostí, nebyla jsem schopná ani vstát, ale bratr za mnou přišel a řekl: „Pojď, dnes se budeš křtít.“ Ale já jsem neměla vůbec sílu. Přesto řekl: „Neboj se, vstaň a pojď.“ A když jsme vyšli, zjistila jsem, že jsem zcela zdravá. Dnešní noc jsem spala jako dítě. Bůh je dobrý!

2. Je mi 25 let a můj manžel před rokem zemřel. Čtyři roky jsem byla v zajetí démonů. Občas jsem pobíhala po domě i nahá. Lidé mě spoutali řetězy, přivedli mě k šejkovi a tam se mi snažili dát různé medikamenty. Ale démoni skrze mě tenkrát mluvili: „Proč jste nás sem přivedli? Jsou nás milióny! Neopustíme ji.“ Pět měsíců jsem o sobě skoro nevěděla. Pak se za mě ale modlili křesťané a díky jejich modlitbám

mnoho démonů mé tělo opustilo! Po další modlitbě jsem byla volná! Měsíce jsem nic nejedla, takže pak ještě trvalo nějakou dobu, než se vše upravilo a já jsem opět nabrala sílu. Byla jsem jen kost a kůže. Poté, co to uviděla má rodina, šest lidí odevzdalo své životy Ježíši.

Díky všem, kteří podporují službu evangelistů. Bůh doprovází kázání evangelia svými divy a zázraky stejně, jako o nich čteme ve Skutcích. Mnoho muslimů vydává své životy Bohu. Ale i evangelisté čelí různým duchovním tlakům. „Jsme vděční za vaše modlitby, moc je potřebujeme. Vědomí, že v tom stojíte s námi, nás žene vpřed. Bůh stále zjevuje svou moc.“

Jeden z evangelistů se s námi sdílel: „Pracuji v regionu, kde se většina komunity hlásí k islámu. Už je to více než osm let, co jsem na univerzitě uvěřil. Téměř celá má rodina i moji přátelé se obrátili, dokonce i moji sousedé. Nyní jsem se zaměřil na naši vesnici. Po roce asi 30 lidí vydalo svůj život Kristu. Mnozí z nich nejprve zakusili viditelné Boží zázraky. Často, když jsou lidé nemocní, máme možnost se za ně modlit. A Bůh potvrzuje svou přítomnost a uzdravuje nemocné. Tento rok jsem viděl spoustu Božích zázraků. Lidé za mnou chodí, protože vidí, že mám něco víc. A tak se začínají ptát, chtějí se modlit za nemoci a já jim mohu říct o Kristu. A mnoho z nich už uvěřilo.“

Jednou jsme šli s kamarádem navštívit postiženého člověka – šejka, posedlého muže, od narození byl nemocný a častokrát se pohyboval nahý. Ale tento starý muž znal velmi dobře Korán. Můj starší bratr je učitelem Koránu, a jak je zvykem, starší mešity vždy přijdou k nemocnému domů a nahlas nad ním prohlašují slova z Koránu. Pak věří, že nemocní a posedlí budou uzdraveni. Když však můj bratr s ostatními přišli do domu šejka, nic se nestalo. Přišli jsme jej tedy navštívit my. Ležel na lůžku, a když jsem mu podal ruku, začal jsem se v duchu modlit. I můj přítel se modlil se mnou. Najednou se šejk posadil a začal křičet: „Kdo jste? Cítím zvláštní oheň, který prochází celým mým tělem! Co se to děje? Co to ve vás je? Odejděte z mého domu!“

Tu noc se mu Ježíš zjevil ve snu: „Já jsem za tebou poslal dva posly, ale tys je odmítl. Pokud je přijmeš a uvěříš jejich zvěsti, uzdravím tě.“ Šejk nás tedy znovu zavolal a my jsme mu řekli: „To byl Ježíš, dokonce i v Koránu se o něm píše.“ Když to šejk uslyšel, chtěl hned přijmout Ježíše a poté byl zcela uzdraven! Nyní je oddaným křesťanem.“ ■

Řecko

Služba jiným národům

Marek Uhlíř

Jednou večer jsem přemýšlel o tom, jestli bychom byli schopni opustit úplně všechno. Vzdát se všeho, majetku i rodiny... Nebo dokonce ztratit svůj život? Ježíš řekl, že kdo by chtěl svou duši zachránit, zahubí ji, kdo by však zahubil duši kvůli mně, nalezne ji. A tak si pokládám otázku, jestli skutečně očekáváme Ježíšův příchod, nebo jsme se svým životem spokojeni? Nevytváříme si jen vlastní křesťanství? Jak vypadal život prvních křesťanů a jak by měl vypadat v dnešní době ten náš? Co pro ně znamenalo následovat Ježíše? Dobrá zpráva je, že to není o nás a našich schopnostech. Pokud Jeho Duch žije v nás a my se jím necháváme řídit, tak budeme činit ještě daleko větší skutky, než jaké činil Ježíš. Nepřestávejme tedy věřit a zaměřme svůj zrak na nebeské království.

Nyní jsme se na pár měsíců (do ledna) opět přesunuli do Řecka. Prvních pár dní jsme trochu bojovali se zdravím kvůli plísním, které se objevily v předešlém přízemním bytě. Pak jsme se ale přestěhovali do většího bytu ve stejném domě, akorát ve druhém patře. To byl dá se říct zázrak, protože zdravotní problémy ustaly a navíc se brzy naše rodina rozrostle o dalšího člena a původní byt by nám byl už malý. Ani tento byt z počátku nevypadal nijak dokonale, potřeboval pořádnou úklidovou generálku, protože předchozí majitel měl pohybové problémy a nebyl důkladnějšího úklidu schopen. Po modlitbě jsme ale vnímali, že ten krásně prostorný obývací pokoj bude sloužit jako místo setkávání. A to bude jeden z kamenů, který zde "položíme". Začali jsme se za to více modlit a podnikat praktické kroky. Seznamujeme se s místními rodinami na dětských hřištích, v obcho-

Nezasažené národy přicházejí do Evropy, kde mají možnost slyšet evangelium.

dech a na ulicích, mluvíme s nimi o Bohu a chtěli bychom je pozvat na domácí skupinku. Zatím jsme se ale k tomuto kroku neprobojovali. Snad proto, že to zde není až takovým zvykem, nebo na to nejsme zvyklí my, ale věřím, že nás Bůh povede a přirozeně do toho vstoupíme.

Pokračujeme však alespoň v setkávání s věřícími a s uprchlíky, kteří jsou otevřenější a nebojí se nás osobně doma navštívit. Navštívili jsme také skupinku pastora místní církve, kde byli i nevěřící nebo ortodoxního vyznání. Vnímali jsme duchovní tlak, ale nakonec to byl požehnaný čas. Lidé v místní církvi vidí v domácích skupinkách budoucnost. Věřím, že toto bude i náš další úkol, kromě služby uprchlíkům. V prosinci 2023 za námi přijel tým z našeho českého sboru. Sloužili jsme jak lidem z Ukrajiny, tak z Iráku. Distribuovali jsme jim jídlo a také sdíleli evangelium. Dohodli jsme se s naším přítelem z kempu, aby přivedl zhruba sedmdesát rodin, které potřebují pomoc. Pro jistotu jsme však nakoupili 100 tašek s jídlem. Jak to ale chodí, nakonec přišlo dvakrát více lidí. Ale alespoň všichni mohli slyšet Dobrou zprávu, že Ježíš přišel také kvůli nim.

Děkujeme, že jste s námi. Děkujeme za vaše modlitby. Modlete se, aby nic nebránilo růstu Božího království, aby Pán poslal dělníky na svou žniť a abychom my i místní církve rozuměli Boží vůli. Pánova milost s vámi všemi. ■

Uhlířovy je možné podpořit prostřednictvím č. ú. 1057340/2060, v. s. 2104. ■

Jimma

Miroslava Cášková

V loňském roce jsme investovali nemalé peníze do zvelebení prostranství v křesťanském centru. Poslali jsme peníze na nové toalety, na zastřešené venkovní posezení, dětskou skluzavku a také na opravu příjezdové cesty. Při naší návštěvě už bylo téměř vše hotovo. V etiopském pojetí ale i tak máte pocit, že novostavba byla dokončena před deseti lety.

Děti s maminkami nás nadšeně vítaly. S mnohými jsem se mohla přivítat osobně. Objetí totiž nevyžaduje žádný jazykový překlad. Bylo dojemné slyšet jejich příběhy. Měli jsme možnost se za některé ženy modlit a Bůh odpovídal a jednal. S vděčností vydávaly přede všemi svědectví, jak je Bůh uzdravil nebo dostal z těžkých situací, a tak mohly poselství o naději slyšet z úst místních i nevěřící ženy.

Zde jsou jejich krátká svědectví.

„Máme se moc dobře... Před čtyřmi roky byl můj syn nemocný, měl bolesti krku. Nyní je zcela zdravý. Díky Bohu a díky vám, že za námi stojíte, že jste nás přijeli navštívit, díky za vaši obětavou pomoc.“

„Mé dítě je v projektu už 10 let. Moc jste nám pomohli, a tak bych vám chtěla velmi poděkovat. Místní pracovníci nás povzbuzují, pomáhají nám, naučili nás dokonce, jak spravovat finance a jak odkládat peníze pro naše děti. Když jsou naše děti nemocné, mají lékařskou pomoc. Z celého srdce vám děkuji.“

Na konci loňského roku jsme se také setkali s etiopskými rodinami v Jimmě a Kofele.

„Byla jsem nemocná. Měla jsem silné migrény. Bůh se mě loni po modlitbách dotkl a uzdravil mě. Bůh mě zachránil. I když to pro mne není vždy jednoduché, protože pocházím z muslimského prostředí, jedině Bůh je má pomoc. Ježíš je jedinečný. Byla jsem ztracená, ale On mě našel. Moc vám děkuji, že mé dítě může být v projektu. Kéž vás Bůh ochraňuje a vede vaše životy.“

„Dvanáct let jsem měla problémy se žaludkem, žili jsme ve špatných podmínkách. Díky vaší podpoře se máme mnohem lépe a já jsem zcela v pořádku. Můj syn může chodit do školy. Loni jste se za mne modlili, protože jsem měla touhu přinést evangelium dalším ztraceným srdcím. A díky Bohu jsem mohla už několik lidí přivést k Ježíši. Jsem za to moc vděčná.“

To byly jen střípky z toho, co Bůh dělá mezi dětmi i v jejich rodinách. Dovedu si představit, že ženy, které na všechno zůstaly samy, mají v Etiopii opravdu těžký život. Společně jsme se pak vyfotili, dětem jsme rozdali bonbóny darované ostravskými křesťany z HOME a maminkám tištěná přáníčka s fotografiemi dětí z minulé návštěvy.

Díky vám, protože bez vás by tato práce nebyla možná! ■

Už jsem několik lidí mohla přivést k Ježíši.

Kofele

Již 16 let pomáháme
dětem v Kofele.

Miroslava Cášková

V Kofele došlo k pozitivním změnám. Poslali jsme peníze na dokončení stavby pro první stupeň základní školy a mateřské školky. Škola je už v provozu a vyučují tady křesťanští učitelé. Dochází zde i některé mladší děti z projektu.

Na místě stávajícího vedoucího je nyní nový koordinátor a sociální pracovník nahradila skromná mladá žena. Bylo to na náš popud, protože jsme v poslední době nebyli spokojeni s úrovní informací, které jsme dostávali, a chtěli jsme na místě zodpovědné lidi, kteří budou mít srdce pro místní děti a jejich rodiny.

Při letošní návštěvě vše fungovalo skvěle. Děti ukázněně seděly na zemi a jejich rodiče posílají všem svým sponzorům do České republiky mnoho vřelých pozdravů a srdečných děků.

Osobní poděkování: „Jsem už v projektu mnoho let a z celého srdce vám děkuji, že zde můžu být. Mým snem je stát se stavebním inženýrem. Jménem všech dětí vám opravdu moc děkujeme, že jste tak dlouho v podpoře vytrvali. Moc si toho vážíme,“ říkal odvážně jeden mladý chlapec.

Nicméně protože zde pomáháme již 16 let, rozhodli jsme se stav podporovaných dětí postupně snižovat. Tedy pokud nějaké děti z projektu odejdou, nebudeme již další

nové děti přibírat. Místo toho chceme více podpořit podnikatelské skupinky, aby se ženy postavily na vlastní nohy a samy mohly na základě drobného podnikání vydělávat a postarat se o své děti. A přitom bychom se zde rádi více zaměřili na misijní a evangelizační službu podporovaným dětem a jejich rodinám.

Současně bychom chtěli pomoci zase na jiném místě, kde je chudoba, temnota, a kde lidé zoufale hledají naději. Plánujeme spojit podporu vzdělávání s distribucí koz, aby se ženy naučily hospodařit s penězi, měly příjem z prodeje mléka a zároveň aby jejich děti mohly chodit do školy. Tak aby byl projekt s postupem času soběstačný a samofinancovatelný.

Díky moc za vaši štědrost a srdce otevřené dokořán! ■

Volné děti najdete na našich stránkách www.nehemia.cz a měsíční podpora dítěte je 500 Kč. Můžete však přispět i jednorázově na č. ú. 1057340/2060, v. s. 1204. ■

Následoval jsem neviditelnou osobu

Příběhy, při kterých se tají dech.

Neri

Jmenuji se Mohammed B. K.. Žiji ve východní Africe, v Džibutsku. Narodil jsem se konzervativním muslimským rodičům. Otec je původem z Jemenu a matka ze Sýrie. Vyrostl jsem jako oddaný muslim a jako dvanáctiletý jsem již byl schopen recitovat celý Korán z paměti. Po studiích na střední škole jsem deset let studoval v Kataru a naučil jsem se plynule arabsky, anglicky a nyní se učím čínsky.

Když jsem se vrátil zpět do své země, pracoval jsem jako manažer ve firmě, kterou vlastnila skupina muslimů. Oženil jsem se se somálskou muslimkou a spolu máme dvě děti. Po nějaké době mě i s rodinou firma přestěhovala do Somálska. Pečlivě jsem dodržoval všechny islámské rituály. Na své náboženství jsem byl patřičně hrdý a horlivě jsem usiloval o šíření islámu. Nenáviděl jsem křesťany, proto jsem byl ochoten i někomu zaplatit, aby na mě zaútočil. V žilách mi proužil prorok Mohamed. Poté však přišel den velkého zvratu.

Je to už tři roky. V rámci své každodenní povinnosti jsem dodržoval rituální modlitby. Bylo asi 13 hodin. Rozložil jsem si kobereček a modlil se první kolo modliteb. Odříkal jsem první kapitolu Koránu. Když jsem ale klečel se skloněnou hlavou a chystal se na druhé kolo modlitby, uslyšel jsem za sebou neobvyklý hlas. Byl to hluboký hlas. Ačkoli to byl hlas jediné osoby, zněl jako burácení hromů a doslova se mi vrýval pod kůži. Volala mě jménem: "Mohamede, následuj mě." V tu chvíli už jsem nebyl schopen rituál dokončit. Bezmyšlenkovitě jsem vstal a prostě ji následoval. Slovy to nelze ani popsat. Byl to jeden hlas, a přesto zněl jako souhra různých hudebních nástrojů, tak sladký a krásný!

Fyzicky jsem nikoho neviděl, a přesto jsem silně cítil přítomnost nějaké osoby. Byla v místnosti a zároveň v ní nebyla. Něco velmi nadpřirozeného a jedinečného, co naprosto proměnilo den v nezapomenutelný zážitek. Rozhodl jsem se následovat osobu, někoho, komu jsem neviděl do tváře.

Ten někdo vyšel z mého pokoje a zamířil k mému autu. Běžel jsem za ním. Nasedl jsem do auta, nastartoval jsem a čekal, že také vejde dovnitř. On ale zůstal venku. Jedině,

co jsem věděl, že musím jet za ním. Pohyboval se rychle. Hlavní brána se sama otevřela. Znít to opravdu šíleně. Následujete někoho a vůbec vám to nedává smysl. Vedl mě na hlavní silnici. Ačkoliv šel pěšky, měl jsem co dělat, abych mu stačil. Ujel jsem asi 10 kilometrů, ale měl jsem pocit, že jsme jeli jen čtyři vteřiny. Ničemu jsem nerozuměl. Neptejte se mě, prostě nevím!

Šel rovnou do církve. Nikdy jsem na tom místě nebyl. Ve chvíli, když jsem vjel bránou dovnitř, jsem se trochu vzpamatoval a kladl jsem si otázku, co tu dělám! Ale vystoupil jsem z auta a neztrácel zrak z osoby, kterou jsem následoval. Vstoupil do hlavního sálu, kde zrovna stovky lidí zpívaly a uctívaly. Najednou osoba zmizela a já jsem si vzápětí uvědomil, kde jsem. Cože? Mohamed v kostele? Ne! Ale ano! Docházelo mi, že to není sen ani žádné vidění. Opravdu jsem v církvi! Pořadatel mě usadil na volné místo vzadu a já jsem si udiveně sedl.

Když člověk za kazatelnu dokončoval své kázání, vyzval nově příchozí, aby vstali a přijali Ježíše Krista za svého osobního Spasitele, pokud jsou ochotni tak učinit. Neprotestoval jsem. Vstal jsem! Souhlasil jsem, že přijmu Ježíše Krista a tedy dobrovolně opustím islám! Jak se to mohlo stát? Opravdu netuším! Kam se poděla moje hrdost k islámu? Nevím. Sklonil jsem se před křesťanským Bohem a mé znalosti o islámu se rozplynuly. Jak je to možné? Netuším! Víím jen to, že jsem ten den islám odsoudil.

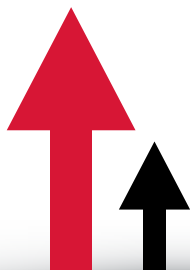
Domů jsem se vrátil jako jiný člověk. Snažil jsem se svou novou víru před manželkou skrýt, ale po šesti měsících a mnoha rozhovorech i ona odevzdala svůj život Kristu. Můj domov se naplnil radostí, kterou jsme v našem islámském životě nikdy nezažili. Naše děti začaly chodit do církve, a tak celá rodina nyní uctíváme a následujeme živého Krista.

Evangelista Neri, který nyní Mohamedovi pomáhá v následování Krista tento příběh vyprávěl při naší poslední návštěvě Etiopie. I přesto, že Neri je v důchodovém věku, v žilách mu nepřestává proudit apoštolská vášeň a misie. „Dokud mě Bůh neodvolá, neexistuje pro mě žádný důchodový odpočinek. A věřím, že i po zbytek mého života budu s Boží pomocí schopen přinášet dobré ovoce. Je zde pouze podzemní církev. Chci se modlit za nezasažená města přímo na místě, a pokud mě Bůh povede, budu sdílet Boží Slovo, ať už to bude jakkoliv riskantní. Zoufale však potřebuji vaše modlitby.“ ■

Felagund a Nehemia nově definovali svůj vztah

Nehemia tým

Těší nás, že se služba v CA nadále rozrůstá. Zároveň s tím, však přichází i nové výzvy. Felagund cítí jako nutnost vybudovat novou organizaci, která rostoucí agendu zaštití.

Etiopie očima studentky studující sociální práci.

Návštěva opravdové Afriky

Agáta Vimrová

Když jsem dostala možnost podívat se do „opravdové“ Afriky, nemohla jsem odmítnout.

Po šestihodinovém letu jsme přistáli v Addis Abebě, kde jsem již na letišti byla převálcovaná dojmy. Etiopie má specifický nádech, energie jejich života je prostě jiná. Průměrný Evropan se na Etiopii nemůže vynadít. Život tam je fascinující. Věci, které bychom u nás klasifikovali jako nefunkční, jsou v Etiopii považované za zbrusu nové. Rozvody elektřiny, které by vlastně ani neměly fungovat, překvapivě rozvádějí elektřinu do spousty domů; budovy, které by u nás nemohly projít kontrolní prohlídkou, se vesele a hrdě stavějí po celé Etiopii, a mnoho dalšího. Silnice, po kterých bychom u nás nejezdili, jsou hlavními tahy, do toho vám mezi auty procházejí různá zvířata, která se podél silnic pasou, sotva se dodržují směry nebo nějaká pravidla silničního provozu. Vidět běžný život Etiopanů byl pro mě sám o sobě velkým dojmem. S Evropou je to nesrovnatelné. Naprosto všechno mi přišlo neuvěřitelné.

Jelikož studuji sociální práci, nadchlo mě vidět projekty, které ovlivňují etiopskou společnost. Navštívili jsme projekty v Jimmě, v Kofele a v Addis Abebě, které se mimojiné věnují vzdělávání dětí. Dle ADRY je více než polovina Etiopanů negramotná. Takže vidět 200 dětí v projektu, který se o ně postará a zařídí jim vzdělání, a tudíž lepší výhled do budoucna, ve mně probudilo naději, že se věci mohou měnit, a že se také mění.

Dohodli jsme se tedy, že přestává být misionářem Nehemie a změníme svůj vztah na úroveň partnerství. Vzájemné vztahy zůstávají velmi vřelé. Všichni zúčastnění mají společný cíl - pomoci lidem z nezasažených národů poznat Ježíše a vidět, jak si jeho proměňující láska získává ztracená srdce. ■

V Jimmě nás pozvali na křty, kde jsme viděli přibližně 20 lidí odevzdat svůj život Bohu a zahodit ten starý. Po tom, co nám někteří ze křtěnců sdělili svá svědectví, jsem si uvědomila, jak je v Etiopii toto rozhodnutí vážné. Tito lidé se opravdu rozhodují pro Boha a riskují své zdraví, své rodiny a často i životy. Tímto rozhodnutím se nepřímou (nebo i přímo) pouštějí do boje s muslimy, kterých je v Etiopii velké procento.

Návštěva Senbete pro mě byla asi největším zážitkem.

Je to vesnice v oblasti bez vody, bez téměř žádné civilizace v okolí, a také nejchudší místo, kde jsme byli.

Projekt v tomto městě daroval dvětředesáti ženám kozu, aby mohly uživit rodinu a rozjet vlastní podnikání. Za rok projektu se ženám podařilo rozmnožit kozy, prodávat jejich výrobky, koupit si další zvířata a začít si spořit v bance peníze a také spořit pro své děti. Skvělý projekt, díky kterému se Etiopané učí být samostatnými.

Etiopie pro mě byla dobrodružstvím, z jehož zážitků budu čerpat celý život. Mnoho jsem se naučila, a jsem vděčná za možnost vidět projekty, do kterých investují lidé z celé Evropy. Má to smysl. ■

Cestování autobusem v Tanzánii

Krátkodobý misijní výjezd do Tanzanie.

František Šindelka

V únoru jsem byl na přednášce o misii v Tanzánii. Pár měsíců ve mně uzrávalo rozhodnutí a v květnu jsem kontaktoval kancelář NF Nehemia. Na druhý den se mi z Nehemie ozvali a na Zoom setkání jsme si obě strany potvrdily, že ještě v létě odjedu na tři měsíce do masajské vesnice Loltepes na severu Tanzanie. Začal jsem se sháněním finanční podpory, na což nezbývalo moc času! Když jsem se pak v mém společenství sdílel, jedna sestra mě povzbuzovala: „Máš-li odjet, Bůh ti zajistí dostatek finančních prostředků, odevzdej Mu vše v modlitbě a nestresuj se tím.“ A stalo se, ještě teď jsem překvapen, jak mnoho přátel se mě v této službě rozhodlo podpořit. Bůh má vždycky svoje cesty.

V polovině července jsem pak odletěl do Tanzanie a v masajské vesnici Loltepes jsem se připojil k mezinárodnímu týmu misionářů. Mojí službou byla praktická pomoc při výstavbě budov pro učitele a ženy misionářky. Pracoval jsem společně s mladými Masaji, kteří se učili vnímat práci jako součást života (oproti starším generacím) a byli rádi, že si mohou vydělat nějaké peníze.

Jedním ze silných a úsměvných zážitků pro mě bylo cestování autobusem z regionálního centra, z města Arusha k nám do Loltepes v Masajské stepi.

Cestování v Tanzánii je opravdu zážitek. Mimo hlavní silniční tahy tam neexistují asfaltové silnice. Cesty jsou prašné a

plné výmolů. Docela zábava, ale i šok pro mě byl název dopravní společnosti "Crush Line", což v překladu znamená „rozmačkat, rozdrtit“, jako podstatné jméno pak "mačkanice, tlačence". No prostě jiný kraj, jiný mrav. :-). Když jsem pak uviděl autobus, který nás měl vézt do Loltepes, nevěděl jsem, zda se společnost jmenuje podle toho, že autobus byl již několikrát "rozmačkaný" na silnici, nebo že uvnitř bude tlačence. Díky Bohu to druhé byla pravda! Už na výchozí zastávce v městě Arusha byl autobus plný k prasknutí, a to pan řidič postupně na každé zastávce ještě přibíral nové

**Odvážím
si domů
mnoho
silných
zážitků.**

cestující a pouliční prodavače občerstvení, oblečení a prostě čehokoliv. V Tanzánii se oficiálně jezdí vlevo, ale to se úplně nedodrhuje a na silnicích platí "právo silnějšího", takže neustále troubení klaksonu pana řidiče a přejíždění ze strany na stranu z důvodu vyhýbání se výmolům a jiným vozidlům byl fascinující zážitek. Díky Bohu jsme do Loltepes všichni dorazili v pořádku a nikomu se nic nestalo. :)

Na misii v Loltepes jste neustále "ponořeni" v modlitbě, jelikož na misijním poli dochází pořád k vnějším i vnitřním útokům. V Loltepes jsem skrze modlitbu zažil osobní duchovní probuzení, odvážím si domů mnoho silných zážitků a nové přátelské vztahy.

Krátkodobý misijní výjezd do zahraničí chci doporučit všem křesťanům. ■

Chystáte se na misijní výjezd a nechcete podcenit přípravu? Přijďte na kurz bezpečnosti.

Bezpečnostní kurz

Veronika Kölbl

„Vezměte si celou Boží zbroj, abyste ve zlý den mohli odolat, všechno splnit a zůstat stát. Stůjte přepásáni na bedrech pravdou, oblečeni pancířem spravedlnosti a obutí připraveností kázat evangelium pokoje. Nadto vždy třímejte štít víry, jímž budete moci uhasit všechny ohnivé šípy toho zlého. Vezměte si také přilbu spasení a meč Ducha, jímž je Boží slovo.“ Efezským 6/13-17

Chystáš se na misijní výjezd a nechceš podcenit přípravu, anebo prostě nevíš, jak na to? Praktická část přípravy na misijní výjezd je stejně tak důležitá, jako dát prostor Božimu vedení pro naplnění cíle. S ohledem na situaci ve světě vnímáme zvýšenou potřebu přípravy našich misijních pracovníků po bezpečnostní stránce. V březnu 2024 NF Nehemia organizuje již druhé bezpečnostní školení na toto téma.

Co od něj můžete očekávat?

- zvýšení odolnosti- jak správně reagovat v ohrožení
- zvýšení povědomí o některých hrozbách, kterým čelí jednotlivci v různých situacích
- zvýšení sebejistoty procvičováním různých dovedností potřebných v případě ohrožení

Toto školení vás naučí principy, ne metody.

Místo školení: AC Havířov

Rozsah školení: 3 dny

Termín: 14.- 16. března 2024 (čt – so)

Kurzovné: 2.100 Kč do 31. ledna 2024

Více informací najdete na www.nehemia.cz, případně kontaktujte Veroniku Kölbl: podpora@nehemia.cz, tel. 603 848 281. ■

Projekty Nehemia a variabilní symboly:

1000 HUMANITÁRNÍ PROJEKTY

- 1001 Fond náhlé pomoci
- 1002 Irák - pomoc Jezídům
- 10021 Irák – pomoc ženám
- 10022 Irák – pomoc dětem
- 10026 Irák - pomoc Kurdům
- 1003 Lékařská pomoc dětem
- 1004 Perské Bible - Írán
- 1007 Pomoc ženám - koza do každé rodiny
- 1009 Ukrajina – uprchlíci
- 1010 Pomoc uprchlíkům Řecko
- 1011 Pomoc pro Afghánistán
- 1101 Kavkaz – kráva do každé rodiny
- 1120 Ukrajina – dětské domovy
- 1202 Děti Etiopie – Kofele
- 1203 Děti Tanzanie – Masajové
- 1204 Děti Etiopie – Jimma
- 1301 Severní Korea – pekárna
- 1303 Čína - humanitární pracovníci

2000 MISIONÁŘI

- 2101 Chorvatsko – Václav Bednář
- 2103 Moldavsko - práce s dětmi
- 2104 Řecko - Uhlířovi

Platby v ČR (účty bez bankovních poplatků):

Citfin Praha • číslo účtu: 1057340/2060

(Možnost zasílat dary i v jiných měnách než jen v CZK.)

ČSOB Havířov • číslo účtu: 100113352/0300

- 2201 Tanzanie - Zuzka
- 2202 Čad - Kateřina
- 2301 Asie - Vretonkovi
- 2302 Misijní práce mezi persky mluvícími lidmi
- 2303 Wojnarovi
- 2304 Jaro Aviv
- 2306 Ivana - Střední Asie
- 2307 Manželé "A" - Jižní Asie
- 2308 MP - arabský poloostrov
- 2309 Manželé "K" - Asie
- 2501 Thomas a Marcela Hemphilovi

- 3000 **PROJEKTY PRAKTICKÉ POMOCI**
- 3102 Pracovní výjezdy - praktická pomoc
- 3301 Izrael - obnova lesů na Karmelu

4000 ROZVOJ KRÁTKODOBÉ MISIE

- 5000 **PODPORA NÁR. CÍRKVÍ A PASTORŮ**
- 5101 Ukrajina – pastor Pavel Golub
- 5102 Ukrajina – podpora romských pastorů
- 5103 Ukrajina – pastor Konstantin Melnik
- 5104 Ukrajina - Doněcká oblast
- 5201 Etiopie – evangelisté TFM
- 5203 Etiopie – Bible

Sponzor: QUANTUM SOLIDUM

QUANTUM SOLIDUM | **RENOMIA NETWORK**

WWW.QUANTUMSOLIDUM.CZ

- 5301 Čína – Bible pro Čínu
- 5302 Jakutsko – Ilja a Aňa

- 6000 **SPRÁVA PROJEKTŮ A PROVOZ ORG.**
- 6004 Neurčené dary
- 6410 Mzdy a dotace na mzdy

- 8000 **SERVISNÍ PODPORA MISIE**
- 8104 Vzdělávací kurzy Kairoa a akce
- 8201 Časopis Nehemia INFO

Redaktor Miroslava Cásková
Korektury Břetislav Dršťák
Adresa redakce Nehemia Info
 Selská 29,
 736 01 Havířov-Bludovice
 Česká republika
Telefon 703 438 026
E-mail office@nehemia.cz
Web www.nehemia.cz
Facebook facebook.com/NehemiaCZ
Registr. číslo: MK-ČR E 14261

Pokud chcete
nový vítr do
plachet, přihlaste
se na kurz Kairos!

Kairos KC Most

Miroslava Cásková

Zveme vás na další kurz Kairos, tentokrát v KC Most.

1. část: 9. – 11. února 2024

2. část: 16. - 18. února 2024

Kde: Modlitebna KC Most

Začínáme vždy v pátek v 16:30, pokračujeme celou sobotu a neděli. Prosím udělejte si čas na celou dobu kurzu. Jedna kapitola navazuje na druhou. Chyběl by vám pak kontext a kurz ztrácí efekt a význam.

Kurzovné a přihlášení:

Kurzovné stojí 1100 Kč a zahrnuje studijní materiály i občerstvení během celého kurzu.

Registrace na ww.kurzkairos.cz nebo www.nehemia.cz

Zde alespoň pár reakcí z posledního kurzu v Havířově:

Místy až dech beroucí pravdy. Nutí se zamyslet nad vlastním bytím v pohodlném životě. Rozvíjet se v církvi a při pomoci

misionářům. Možná se i účastnit misie, pokud přijde posláni od Boha. Petr P.

Probere vás to. Náhle si uvědomíte Boží vidění církve a jejího úkolu zde na zemi. Umožní vám změnit radikálně směr vašeho života. Kurz byl odpovědí na mé modlitby. Dává nový směr mému životu. Jana Š.

Kurz zaměřený na proměnu myšlení křesťana – od pohledu upřeného na sebe k přemýšlení o lidech kolem nás a možnostech, jak jim přinést Krista. Ivana Š.

Velmi intenzivní, vyčerpávající, ale hodnotný a hluboký kurz s jasným zaměřením. Povzbudí křesťana v zapojení se do misie (modlitebně, finančně i prakticky). Probudí v člověku touhu říct lidem o Ježíši. Anna Š.

Čas věnovaný kurzu Kairos stojí za to! ■